

Douwes natuurnieuws maart 2026

Oren

Echte judas oor ([Auricularia auricula-judae](#), foto links) is een eetbare, bruinrode tot paars-bruine trilzwam die lijkt op een menselijk oor. Ze groeien in groepen, vooral op vlierhout. Het viltig judasoor ([Auricularia mesenterica](#), foto rechts) is een schimmel uit de familie Auriculariaceae. Deze trof ik aan op de oude vuilnisbelt De Put te Andijk. Ook deze behoort tot de trilzwamfamilie.

Snelheid

Ik kijk uit het raam van de kamer en zie in een flits een winterkoning oversteken en de heg induiken. Even daarna rent een huismuis naar een beschutte plek, maar even daarna komt ie weer voorsichtig tevoorschijn. Snel loopt deze door en pakt wat strooivoer. Rustig schiet ik wat plaatjes van deze dappere dodo.

Maar in een flits zit een sperwer boven op de huismuis en die kan geen kant meer op.

Roofvogels bezitten vlijmscherpe ogen die de prooi - hoe klein dan ook - weten te traceren. Helaas voor onze huismuis zit zijn of haar leventje erop en werd ie snel meegenomen - tot schrik van de merels die dekking zochten.

13 februari zie ik op een gekapte boomstam in onze tuin iets roods liggen. Een tel later zat de sperwer erop en nam het mee naar beneden op het bruggetje over de vijver. Bleek dat deze weer een slachtoffer uit de tuin had geplukt.

Eksters hadden het ook in de gaten en leverden behoorlijk wat commentaar op de sperwer. Echter, bij het verstrijken van de dag miste ik geen houtduif of Turkse tortel en ook de merels waren allemaal nog van de partij, onbeschadigd en wel. Tegen de avond had de sperwer de buit volledig uit elkaar gehaald, er bleef niets gespaard.

Vogel van het jaar 2026

Dit jaar werd de **steenuil** verkozen tot Vogel van het jaar.

Een kleine nauwelijks opvallende vogel van gemiddeld 190 gram met prachtige gele pientere felle oogjes. Vaak verdekt opgesteld in de goot, net over de rand glurend. Het zijn dag-en-nacht actieve uiltjes die erg fel van zich af kunnen bijten. Op de foto's: het steenuiltje dat mij toevallig opviel toen ik er langs kwam.

Iets verderop op het dak zag ik er nog één, hierdoor kon ik vaststellen dat het een stel is in hun territorium. Op naar het nieuwe broedseizoen van 2026.

Voor meer informatie kijk maar eens op <https://www.steenuilnoordholland.nl/>

Druktemakers

Buitendijks ter hoogte van de Elzenburg te Enkhuizen zag ik een koppel zwanen die regelmatig op hun kop staan. Het geluid is net toeterend en heeft iets aparts, vooral in groepsverband. Vaak zien we kuifeenden, brilduikers meerkoeten en tafeleenden in hun buurt rondzwemmen.

De zwanen eten vooral de winterknolletjes van fonteinkruiden en andere waterplanten, door hun gewoel komt het voedsel ook binnen bereik van de andere watervogels. Nu overwinteren ze hier van oktober tot januari/februari om vervolgens terug te keren naar de arctische toendra's langs de Barentszee of verder naar het oosten om te broeden. Bij Schellinkhout en Enkhuizen zagen wij soms wel dertig kleine zwanen, maar helaas geen jongen. Zouden die elders ergens zitten?

Schichtig eendje

In de verkaveling zag ik een stelletje nonnetjes zwemmen. Als je dichterbij komt vliegen ze gelijk op. Ook dit zijn wintergasten vanuit het hoge noorden, waar ze ook broeden. Het mannetje valt op door zijn witgrijze verenkleed met zwart bij het oog en de snavel.

Ze eten verschillende soorten viskreeftjes en andere kleine diertjes, het zogeheten stapelvoedsel.

Vaarwegen

Recreatieschap West-Friesland is ook weer druk bezig om de waterwegen bij het Streekbos bevaarbaar te houden. De boot werd te water gelaten om takken weg te halen die in het water zijn gevallen of er (te) laag overheen hangen. Het vaarseizoen komt er weer aan: op de foto hierboven is 'RSW in actie'.

Voorjaar

Sneeuwklokjes en de krokus steken hun kopjes boven de grond op het ecoterrein:
de voorbode van **de lente komt er aan**.

25 februari sloeg het **voorjaar** toe met in de middag 15 graden.

Onderweg naar huis landden er twee schol-
eksters op de keien van het IJsselmeer, op zoek
naar nestgelegenheid in het binnenland.

Toen ik bij de kerk op de Middenweg in Andijk
aankwam vlogen er twee citroenvlinders rond.
Eén dook naar beneden en die trof ik aan op de
bladeren.

Hoera het gaat beginnen.

Douwe Greydanus